

RAMY PRAWNO-TRAKTATOWE POLSKO-UKRAIŃSKIEJ WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ

Współczesne międzynarodowe stosunki gospodarcze mają strategiczne znaczenie dla wymiany towarowej, a tym samym są bodźcem stymulującym gospodarkę umawiających się stron. W przypadku Polski i Ukrainy oba państwa w latach 1993–2012 podpisały: jeden traktat, jedną konwencję i cztery umowy dotyczące wzajemnych stosunków gospodarczych lub mających wpływ na ich bezpośredni przebieg.

Kluczowe słowa: traktat, umowa, wymiana gospodarcza, Polska, Ukraina, ochrona prawna.

**Wawryniuk Andrzej
Antoni,**

doktor nauk geograficznych, pracownik naukowo-dydaktyczny katedry Stosunków międzynarodowych Instytutu Neofilologii Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie, docent Wschodnioeuropejskiego uniwersytetu narodowego im. Łesi Ukrainki w Łucku

Współczesne międzynarodowe stosunki gospodarcze odgrywają fundamentalną rolę. Globalna gospodarka wymaga jednak solidnych podstaw prawnych. Z uwagi na fakt, że Polska i Ukraina to dwa największe państwa leżące w Europie Środkowo-Wschodniej, analizowanie aktów prawnych w tym zakresie ma zawsze aktualne znaczenie.

Panuje powszechne przekonanie, że międzynarodowe stosunki gospodarcze pomiędzy Polską i Ukrainą odbywają się na zasadzie spontanicznej, i być może są pozbawione podstaw prawnych, w tym wyrażonych w dwustronnych umowach międzynarodowych. Artykuł ma ukazać aktualny stan faktyczny w tym zakresie.

Po proklamowaniu 24 sierpnia 1991 r. niepodległości przez Ukrainę [1, s. 186] pierwszym państwem na świecie uznającym ten fakt była Rzeczypospolita Polska. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął w tej sprawie dwie Uchwały. Pierwsza z nich podjęta została 31 sierpnia 1991 r. ma między innymi następujący zapis: «Uznając prawo wszystkich narodów do samostanowienia, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z radością wita ogłoszenie niepodległości w dniu 24 sierpnia 1991 r.» [2]. W dalszej części uchwały zapisano: «Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża przekonanie, że niepodległa Ukraina postępować będzie drogą demokratycznych przemian, stwarzając warunki dla dobrosąsiedzkiej, wszechstronnej między państwowej współpracy między Polską a Ukrainą» [3].

Druga z Uchwał Sejmu RP jest datowana na 6 grudnia 1991 r. i ma związek z odbytym 1 grudnia 1991 r. ogólnonarodowym referendum na Ukrainie, w której obywatele odpowiadali na pytanie «Czy zgadzasz się z Aktem ogłoszenia niepodległości Ukrainy». Jak powszechnie wiadomo «za» opowiedziało się 90,32% Ukraińców.

Treść wzmiankowanej uchwały jest już bardziej zasadnicza. Mówi się w niej o faktach dokonanych, a interesujący jej fragment brzmi: «Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wita z zadowoleniem Ukrainę w rodzinie niepodległych państw. Powstanie niepodległego państwa ukraińskiego jest ważnym wydarzeniem nie tylko dla Ukrainy, lecz także dla Europy i świata. (...) Dzień 1 grudnia 1991 r. otwiera nową epokę w historii stosunków polsko-ukraińskich. Wyrażamy przekonanie, że będą one oparte na zasadach przyjaznej współpracy» [4].

Tak więc można stwierdzić, że wzajemne dobrosąsiedzkie relacje wolnej Ukrainy z Polską rozpoczęły się w prawie natychmiast po proklamowaniu przez wschodniego sąsiada RP niepodległości.

Widocznym tego znakiem był podpisany w Warszawie 18 maja 1992 r. Traktat o dobrym sąsiedztwie, przyjaznych stosunkach i współpracy. W artykule 7 Traktatu zapisano, że «Strony będą sprzyjać wzajemnie korzystnej współpracy gospodarczej, w tym handlowej, opartej na zasadach rynkowych, i zapewnią dogodne warunki takiej współpracy, z uwzględnieniem ochrony inwestycji, technologii, praw autorskich i patentowych, oraz będą dokonywać odpowiednich regulacji

prawnomiędzynarodowych w zakresie obiegu kapitałów, przepływu siły roboczej, towarów i usług, jak również będą zawierać odpowiednie umowy w zakresie współpracy gospodarczej» [5].

Z gospodarczego punktu widzenia ważny jest także zapis p. 2 tego artykułu, w którym umawiające się strony przyjęły na siebie zobowiązanie dotyczące ułatwień w zakresie rozwoju współpracy przedsiębiorstw państwowych i prywatnych oraz innych podmiotów gospodarczych.

Traktat liczy 21 artykułów i stanowi podstawę wszelkiej współpracy polsko-ukraińskiej, w tym gospodarczej. Został on ratyfikowany 27 października 1993 r.

Istotnym z punktu widzenia rozwoju wymiany była również Konwencja w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, sporządzona 12 stycznia 1993 r. w Kijowie [6].

Zapisy powyższej Konwencji zakładają, że dotyczy ona osób, które mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w jednym lub w obu umawiających się państwach. Wymieniono także rodzaje podatków, których dotyczy Konwencja.

Są to w Polsce:

- 1) podatek dochodowy od osób prawnych;
- 2) podatek dochodowy od osób fizycznych;
- 3) podatek rolny, zwany też «podatkiem polskim».

Na Ukrainie:

- 1) podatek od zysku (dochodu) przedsiębiorstw;
- 2) podatek dochodowy od obywateli Ukrainy, cudzoziemców i osób nie posiadających obywatelstwa.

W myśl konwencji, podwójnemu opodatkowaniu nie podlegają zyski z

przedsiębiorstw, transportu międzynarodowego, odsetki np. bankowe, zyski ze sprzedaży majątku, wynagrodzenia dyrektorów, dochody osiągane przez artystów i sportowców, naukowców, tzw. wolnych zawodów, pracowników dyplomatycznych, i konsularnych, dochody z nieruchomości, przedsiębiorstw powiązanych, dywidendy, należności licytacyjnych, pracy najemnej, emerytur i rent, z tytułu pełnienia funkcji publicznych czy stypendiów studenckich [6].

Można więc przyjąć, że stworzone zostały warunki do swobodnego przemieszczania się ludności obu państw i podejmowania pracy przez obywateli Ukrainy w Polsce i Polaków na Ukrainie o różnym charakterze, bez narażania się na dodatkowe opodatkowanie w krajach macierzystych.

Wraz z Konwencją, również 12 stycznia 1993 r. podpisana została Umowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji. W tym dokumencie, zgodnie z art. 4 «Ochrona i traktowanie inwestycji» zawarto bardzo istotne zobowiązania: «Każda z Umawiających się Stron będzie ochraniać na terytorium swojego państwa inwestycje dokonane zgodnie z jej ustawodawstwem i innymi przepisami prawnymi przez inwestorów państwa drugiej Umawiającej się Strony i nie będzie naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminacyjny prawa inwestora państwa drugiej Umawiającej się Strony do zarządzania, utrzymywania, wykorzystywania, osiągania korzyści, rozszerzania działalności, sprzedaży i w razie konieczności do likwidacji takich inwestycji» [7].

Nie mniej ważne obowiązki przyjęły na siebie oba państwa w artykule 6 powyższej Umowy, w którym zapisano

zagadnienia związane z wywłaszczeniami i odszkodowaniami. W tym przypadku inwestorów obu państw ma między innymi chronić punkt 1 omawianego artykułu. Z uwagi na ważność problemu, jego zasadniczą część prezentujemy dosłownie: «Żadna z umawiających się Stron nie podejmie bezpośrednio lub pośrednio działań wywłaszczeniowych, nacjonalizacji lub innych działań o takim samym charakterze lub równoznacznym skutku w stosunku do inwestycji należących do inwestorów państwa drugiej Umawiającej się Strony, chyba że działania te zostały podjęte w interesie publicznym i nie mają charakteru dyskryminacyjnego, a podjęte zostały zgodnie z właściwą procedurą prawną, a także za skutecznym i właściwym odszkodowaniem. Odszkodowanie takie będzie odpowiadać wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji bezpośrednio przed wywłaszczeniem (...)» [7].

Nie mniej istotną Umową jest dokument podpisany 24 maja 1993 r. w sprawie pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych [8].

Dla ewentualnych inwestorów – obywateli państwa sąsiedniego, istotna jest gwarancja zapisana w części pierwszej, w art. 1. p. 1 tego artykułu, a więc najważniejszy brzmi: «Obywatele jednej umawiającej się Strony korzystają na terytorium drugiej Umawiającej się strony z takiej samej ochrony prawnej w sprawach osobistych i majątkowych, jaka przysługuje obywatelowi tej Umawiającej się Strony» [8].

W umowie jest też mowa o tym, że zarówno inwestorzy ukraińscy w Polsce, jak i Polacy pracujący na Ukrainie mają prawo do swobodnego i nieskrępowanego zwracania się do organów

prowadzący sprawy cywilne lub karne, występowanie przed nimi, składanie wniosków, a także dokonywanie innych czynności procesowych na takich samych prawach i warunkach, co obywatele państwa partnerskiego.

Umowa jest jednym z bardziej obszernych dokumentów – liczy 99 artykułów – i omawia wszelką możliwą do przewidzenia problematykę z powyższego zakresu.

Najnowszym dokumentem dotyczącym międzynarodowej współpracy gospodarczej zawartym przez Polskę i Ukrainę jest Umowa z 4 marca 2005 r. [9], która już w samej nazwie ma określenie, że dotyczy właśnie współpracy gospodarczej.

Oprócz wzajemnych zobowiązań odnośnie sprzyjaniu rozwojowi wzajemnej, korzystnej współpracy gospodarczej we wszystkich dziedzinach i sektorach gospodarki, określono cele współpracy, do których zaliczono:

- 1) wykorzystanie potencjału gospodarczego dla wzmocnienia dwustronnych stosunków gospodarczych;

- 2) intensyfikację dwustronnych stosunków gospodarczych, w szczególności w sferze inwestycji, innowacji i finansowania przedsięwzięć gospodarczych;

- 3) rozbudowę infrastruktury w dziedzinie transportu i systemów transportu nośników energii;

- 4) rozwój międzynarodowej współpracy gospodarczej.

W artykule drugim Umowy, w dziewięciu punktach zapisano sposoby i formy realizacji powyższych zadań.

Ponadto po raz pierwszy w umowie gospodarczej polsko-ukraińskiej znajduje się zapis o

powołaniu Polsko-Ukraińskiej Komisji Międzyrządowej do spraw Współpracy Gospodarczej.

W ramach Komisji utworzono następujące grupy robocze ds.: handlu i inwestycji, współpracy w sektorze paliwo-energetycznym, współpracy w dziedzinie turystyki, współpracy w dziedzinie transportu, weterynarii, współpracy w zakresie wykorzystania przestrzeni kosmicznej, informacji geoprzestrzennej, standaryzacji w rolnictwie. Do 2012 r. Komisja odbyła 5 posiedzeń, a ostatnie – 18 maja 2012 r. – miało miejsce w Kijowie [5].

Do syntetycznych analiz powyższych porozumień dwustronnych można jeszcze dodać jeden – Umowę o zabezpieczeniu społecznym pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą, podpisana 18 maja 2012 r. w Kijowie. Umowa W myśl tego dokumentu zabezpieczone zostały interesy obywateli obu państw w zakresie nabywania prawa do świadczeń z zabezpieczenia socjalnego. W ten sposób zlikwidowano podwójne opłacanie składek z tytułu wykonywanej pracy, stwarza także gwarancje wypłaty świadczeń emerytalno – rentowych.

W komentarzu po podpisaniu Umowy stwierdzono, że «ze względów ekonomiczno-gospodarczych może przyczynić się do rozwoju współpracy gospodarczej», oraz «Związanie Polski umową z Ukrainą będzie korzystne dla Polski ze względów: społecznych, ekonomiczno-gospodarczych, politycznych oraz prestiżowych» [10].

Powyższa umowa 10 października 2012 r. została ratyfikowana przez Bronisława Komorowskiego, Prezydenta RP.

Warto również w tym miejscu wspomnieć o jednostronnych decyzjach Rządu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie ułatwień obywatelom Ukrainy na podjęcie w Polsce pracy bez zbędnych decyzji administracyjnych oraz na odstąpieniu od pobierania opłat za tzw. wizy krajowe, a także wprowadzeniu Małego Ruchu Granicznego.

Powstaje więc pytanie: jak w takiej sytuacji wygląda bilans handlu zagranicznego Polski i Ukrainy.

W maju 2013 r. Główny Urząd Statystyczny RP opublikował w tej sprawie dane za I kwartał 2013 r., porównując je jednocześnie z wynikami z analogicznym okresem 2012 r.

Zamieszczone są również efekty z innych lat. Dla zobrazowania tej problematyki posłużono się właśnie dostępnymi danymi GUS oraz informacjami opracowanymi przez Wydział Ekonomiczny Ambasady Polskiej w Kijowie.

Z analizy danych zawartych w tabeli wynika, że największe saldo Polska

odnotowała w 2008 r., poczym – w 2009 r. nastąpiło gwałtowne załamanie zarówno w eksporcie, jak i w imporcie, czego wyrazem jest mniejsze saldo aż o 44 %. Rok 2012 był znacznie lepszy, jeżeli chodzi o wyniki eksportu, niż 2011 r., a saldo znacznie większe niż w roku poprzednim. Było to podyktowane tym, że Ukraina osiągnęła znacznie niższy wynik w eksporcie niż w 2011 r.

Według danych GUS saldo obrotów towarowych pomiędzy Polską i Ukrainą w okresie styczeń–marzec 2013 r. wynosiło 490 mln USD, co w porównaniu z analogicznym okresem w 2012 r. oznaczał wzrost o 3,1%. W omawianym okresie wartość polskiego eksportu na Ukrainę wynosiła 916 mln Euro (w I kwartale 2012 r. – 809 mln Euro), a import – 426 mln Euro (w I kwartale 2012 r. – 500 mln Euro). Z porównania danych GUS z I kwartału 2013 r. można zauważyć, że Ukraina stała się dla Polski 10 odbiorcą towarów eksportowych, awansując w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. o 3 pozycje [12].

Tabela 1. Wymiana gospodarcza Polski z Ukrainą¹

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Dynamika 2010=100
Obroty	7204,7	8791,4	4573,5	5735,9	7479,7	7830,4	104,7
Eksport	5511,2	6436,7	3429,9	3917,4	4688,0	5279,5	112,0
Import	1693,5	2354,7	1143,6	1818,5	2791,7	2550,9	91,3
Saldo	+3818,7	+4095,5	+2286,3	+2098,8	+1896,3	+2728,6	

¹ Źródło: <http://www.mg.gov.pl/Wspolpraca+miedzynarodowa/Wspolpraca+gospodarcza+z+krajami+Europy>.

Według ukraińskich danych statystycznych eksport do Polski w okresie styczeń–marzec 2013 r. wyniósł 634,6 mld USD, co oznacza spadek w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. o 3,7%. Cały ukraiński eksport zmniejszył się w tym czasie o 1,5%. Import z Polski w tym samym okresie wzrósł o 18,6% (cały ukraiński import zmniejszył się o 6,2%) i osiągnął wartość 836,7 USD. Różnica w ocenie wartości przepływu towarów z Polski na Ukrainę wyniosła zatem prawie 386 mln USD (32%). W omawianym okresie Polska zajmowała 4 miejsce wśród czołowych odbiorców ukraińskich towarów z udziałem 4% w całym ukraińskim eksporcie. Utrzymała jednocześnie 5 miejsce w zestawieniu głównych dostawców na rynek ukraiński, a jej udział wzrósł z 3,7% do 4,7%. Pod względem łącznych obrotów towarowych, których wartość w omawianym okresie wyniosła 1471,3 mln USD, Polska była czwartym partnerem handlowym Ukrainy (za Rosją, Chinami i Niemcami), z udziałem 4,35% w jej handlu zagranicznym [11].

Za tym samym źródłem warto też przedstawić dane dotyczące polskich inwestycji na Ukrainie. Jak podaje Ambasada RP w Kijowie «Według danych Państwowej Służby Statystyki Ukrainy, do 1 kwietnia 2013 r. polskie przedsiębiorstwa zainwestowały na terenie Ukrainy 920,9 mln USD. W tym samym okresie łączny poziom ukraińskich inwestycji bezpośrednich w Polsce wg stanu na 1 kwietni 2013 r. wyniósł 53,8 mln USD» [11].

Pomimo wystarczające bazy prawnej, współpraca gospodarcza Polski i Ukrainy, w tym działalność inwestycyjna Polski na Ukrainie i Ukraińców

w Polsce nie jest realizowana na miarę możliwości obu państw. Decydują o tym bariery, utrudniające dostęp do rynku ukraińskiego.

Według oficjalnych danych Wydziału Ekonomicznego Ambasady Polskiej w Kijowie, cytowanego już w artykule, do najważniejszych z nich można zaliczyć:

1) znaczące opóźnienia lub brak zwrotu nadpłaconego podatku VAT (problem ten dotyczy przede wszystkim polskich inwestorów działających na Ukrainie i eksportujących swoją produkcję poza granice tego kraju);

2) nieprzejrzystość, niespójność i zmienność ukraińskich przepisów prawnych;

3) słabość wymiaru sprawiedliwości i trudności w dochodzeniu swoich praw w sądach, nie respektowanie lub niekorzystne dla polskich firm interpretacje ukraińskiego prawa przez organy administracji oraz brak jednolitego stosowania obowiązujących przepisów (zwłaszcza przez administrację na szczeblu lokalnym);

4) korupcja aparatu administracyjno-sądowego, (moja ocena w tym zakresie jest inna, ponieważ w trakcie dotychczasowej, wieloletniej pracy na Ukrainie nie spotkałem się z tym zjawiskiem);

5) niedostateczne wsparcie inwestorów przez władze lokalne;

6) utrzymywanie szeregu ograniczeń pozataryfowych związanych z dopuszczeniem importowanych towarów do obrotu rynkowego – m.in. obowiązkowej certyfikacji, atestacji, przepisy weterynaryjne i fitosanitarne itp. (szczegółowa informacja na temat aktualnie obowiązujących na Ukrainie ograniczeń pozataryfowych przy imporcie towarów do

tego kraju zawarta jest w opracowaniu «Prawo celne – część III. Ograniczenia pozataryfowe», zamieszczonym w zakładce «Przewodnik po rynku»;

7) kwestionowanie i podwyższanie przez ukraińskie służby celne wartości celnej importowanych towarów (wyższe opłaty celne) oraz częste zmiany przepisów celnych;

8) zbyt wolne wdrażanie zmian dostosowujących ustawodawstwo ukraińskie do wymogów unijnych i Światowej Organizacji Handlu;

9) zły stan infrastruktury i niewielką liczbę przejść granicznych, powodujące bardzo długi czas oczekiwania na granicy, w szczególności przy przewozach towarowych.

Krytycznie oceniany jest również przez polskich przedsiębiorców ukraiński system zamówień publicznych jako system nieefektywny i korupcyjogenny. Sporadycznym, aczkolwiek ciągle odnotowywanym problemem jest przejmowanie kontroli nad polskimi firmami lub ich majątkiem w sposób niezgodny z prawem lub w sposób legalny (tzw. «rejderstwo») [12].

Czy trwający od kilku lat regres w stosunkach gospodarczych Polski i Ukrainy będzie się utrzymywać? Na tak postawione pytanie nie ma dziś jednoznacznej odpowiedzi.

Literatura:

1. Trojan S. Dialog władzy na nowoczesnej Ukrainie doby kryzysu politycznego: dysonans, kakofonia, połączenie? / S. Trojan // Kultura-Historia-Globalizacja. –2010. – № 8. – S. 185–194.
2. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 grudnia 1991 r. w sprawie niepodległości Ukrainy // Monitor Polski. – 1991. – № 45. – Poz. 316.

3. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 31 sierpnia 1991 r. w sprawie niepodległości Ukrainy // Monitor Polski. – 1991. – № 29. – Poz. 205.

4. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzona w Kijowie dnia 12 stycznia 1993 r. // Dziennik Ustaw (dalej – Dz. U.). – 1993. – № 125. – Poz. 575.

5. Traktat między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o dobrym sąsiedztwie, przyjaznych stosunkach i współpracy, sporządzony w Warszawie dnia 18 maja 1992 r. // Dz. U. – 1993. – № 125. – Poz. 573.

6. Konwencja między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, sporządzona w Kijowie dnia 12 stycznia 1993 r. // Dz. U. – 1994. – № 63. – Poz. 269.

7. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzona w Kijowie dnia 12 stycznia 1993 r. // Dz. U. – 1993. – № 125. – Poz. 573.

8. Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych sporządzona w Kijowie dnia 24 maja 1993 r. // Dz. U. – 1994. – № 96. – Poz. 466.

9. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o współpracy gospodarczej sporządzona w Kijowie dnia 4 marca 2005 r. // Monitor Polski. – 2006. – № 59. – Poz. 628.

10. Ocena sytuacji w handlu zagranicznym w I kwartale 2013 roku (na podstawie danych wstępnych GUS) [Elektroniczny zasób]. – Tryb dostępu : http://www.mg.gov.pl/files/upload/8437/ocena_HZ_I_kw_2013.pdf.

11. Wydział Ekonomiczny Ambasady RP w Kijowie, Polsko-ukraińska współpraca gospodarcza [Elektroniczny zasób]. – Tryb dostępu : http://kiev.trade.gov.pl/pl/ukraine/article/detail,415,Polsko-ukrainska_wspolpraca_gospodarcza.html.

12. Ukraina – informacja o stosunkach gospodarczych Polski z Ukrainą [Elektroniczny zasób]. – Tryb dostępu : http://www.mg.gov.pl/Wspolpraca_miedzynarodowa/Wspolpraca_gospodarcza+z+krajami+Europy.

Вавринюк А. А. Договірні-правові рамки польсько-українського економічного співробітництва.

Сучасні міжнародні економічні відносини мають стратегічне значення для товарообміну, тим самим стимулюючи економіку договірних сторін. У випадку Польщі й України обидві держави в 1993–2012 роках підписали один трактат, одну конвенцію і чотири договори, що стосуються взаємних економічних відносин або мають вплив на їх безпосередній перебіг.

Ключові слова: трактат, договір, економічний обмін, Польща, Україна, юридичний захист.

Вавринюк А. А. Договорно-правовые рамки польско-украинского экономического сотрудничества.

Современные международные экономические отношения имеют стратегическое значение для товарообмена, тем самым стимулируя экономику договорных сторон. В случае Польши и Украины оба государства в 1993–2012 годах подписали один трактат, одну конвенцию и четыре договора, которые касаются взаимных экономических отношений или имеют влияние на их непосредственный ход.

Ключевые слова: трактат, договор, экономический обмен, Польша, Украина, юридическая защита.

Wawryniuk A. The Legal Frame of the Polish-Ukrainian Economic Cooperation.

Modern international economic relations have strategic importance for the trade of goods, thus stimulating the economy of both parties entering in the agreement. In case of Poland and Ukraine, both countries have signed one treaty, one convention and four agreements in the area of economic relations during the period from 1993 and 2012.

Keywords: treaty, agreement, economic interchange, Poland, Ukraine, legal protection.

Стаття надійшла до редакції 02.06.2013